

YATIRIMLARDA DEVLET YARDIMLARI HAKKINDA KARARIN UYGULANMASINA İLİŞKİN TEBLİĞ
(TEBLİĞ NO: 2012/1)

Amaç

MADDE 1 –(1) Bu Tebliğ'in amacı, 15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmektir.

Tanımlar

MADDE 2 – (1) Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda yer alan tanımlara ek olarak bu Tebliğ'de geçen;

a) Bölgeler: Kararda belirtilen bölgeleri,

b) Entegrasyon: Mal ve hizmet üreten tesislerin mevcut üretim hatlarında elde edilen nihai ürüne bütünüyle nitelikte ara malı verecek ve/veya üretilmekte olan nihai ürünü ara malı olarak kullanabilecek şekilde, mevcut tesise ileri ve/veya geriye doğru entegre olan, yatırımın konusu ve projenin özelliği dikkate alınarak kaideten aynı il sınırları içinde veya aynı yerde ve aynı tesis bünyesinde olan yatırımları,

c) İşletmeye geçiş tarihi: Yatırım süresinin (ek süre dahil) bitiş tarihini veya bu tarihten önce tamamlama vizesi için müracaat edilmiş ise müracaat tarihini,

ç) Karar: 15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı,

d) Komple yeni yatırım: Mal ve hizmet üretimine yönelik olarak ana makine ve teçhizat ile yardımcı tesisleri içeren, gerektiğinde arazi-arsa ve bina-inşaat harcamalarını da ihtiva eden, yatırımın yapılacağı yerde aynı üretim konusunda mevcut tesisi veya mevcut tesisi ile altyapı bütünlüğü bulunmayan yatırımları,

e) Modernizasyon: Mevcut tesislerin üretim hatlarında teknik ve/veya ekonomik ömrünü tamamlamış makine ve teçhizata uygun parçaların eklenmesini veya mevcut makine ve teçhizatın yenileri ile değiştirilmesini, tesiste eksik kalmış bölümlerin tamamlanmasını, nihai ürünün doğrudan kalitesinin yükseltilmesini veya modelinin değiştirilmesini içeren yatırımları,

f) Oda: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine bağlı ticaret odalarını, ticaret ve sanayi odalarını ve sanayi odalarını,

g) Tevsi: Mevcut bir yatırıma üretim hattı veya makine ve teçhizat ilavesiyle kapasitenin artırılmasına yönelik olan ve mevcut tesis ile alt yapı müşterekliği oluşturarak bir bütün teşkil eden yatırımları,

ğ) Ürün çeşitlendirme: Mevcut tesisler ile altyapı müşterekliği olan, aynı işletmede mevcut makine ve teçhizata yapılacak ilave yatırımla farklı bir nihai ürün elde edilmesine yönelik yatırımları,

h) **(Ek:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾** Elektronik Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Bilgi Sistemi (E-TUYS): Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından yönetilen web tabanlı uygulamayı,

ı) **(Ek:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾** **(Değişik:RG-9/10/2018-30560)** Genel Müdürlük: Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünü,

i) **(Ek:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾** Kullanıcı: Yatırım teşvik belgesine ilişkin iş ve işlemler için bu Tebliğ kapsamındaki yatırımcıdan istenecek bilgileri, E-TUYS aracılığıyla yatırımcı adına Genel Müdürlüğe bildirmek üzere yetkilendirilmiş kişileri,

j) **(Ek:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾** Kullanım kılavuzu: E-TUYS üzerinden yatırım teşvik belgesine ilişkin her türlü iş ve işlemin kullanıcılar tarafından nasıl gerçekleştirileceğini tanımlayan ve Bakanlık internet sayfasında yer alan dokümanı,

k) **(Ek:RG-9/10/2018-30560)** Bakan: Sanayi ve Teknoloji Bakanı,

l) **(Ek:RG-9/10/2018-30560)** Bakanlık: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını, ifade eder.

Teşvik belgesi

MADDE 3 –(1) Teşvik belgesi, yatırımın karakteristik değerlerini ihtiva eden, yatırımın bu değerler ve tespit edilen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde üzerinde kayıtlı destek unsurlarından istifade imkanı sağlayan bir belge olup Kararın amaçlarına uygun olarak gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenir.

(2) Teşvik belgesinin düzenlenmiş olması teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla ilgili olarak diğer mevzuat gereği kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gerekli izin ve ruhsat gibi belgelerin verilmesi gerekliliğine mesnet teşkil etmeyeceği gibi söz konusu belgelerin temin edilmesi gerekliliğini de ortadan kaldırmaz.

Müracaat

MADDE 4 –(1) Gerçek kişiler, adi ortaklıklar, sermaye şirketleri, kooperatifler, birlikler, iş ortaklıkları, kamu kurum ve kuruluşları (genel ve özel bütçeli kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri, belediyeler ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların sermaye bileşimindeki hisse oranları yüzde elliyi geçen kurum ve kuruluşlar) ve kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları, dernekler ve vakıflar ile yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri **(Ek ibare:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾** kullanıcı aracılığıyla Bakanlık internet sayfası vasıtasıyla elektronik ortamda teşvik belgesi düzenlenmesi için müracaat edebilir.

(2) Kuruluş süreci tamamlanmamış tüzel kişiler adına yapılacak teşvik belgesi müracaatları değerlendirmeye alınmaz.

Müracaat mercii

MADDE 5 – **(Değişik:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾**

(1) Teşvik belgesi ile ilgili her türlü iş ve işlem için kullanıcılar tarafından E-TUYS aracılığıyla Bakanlığa müracaat edilir.

Teşvik belgesi müracaat şekli ve müracaatta aranacak belgeler

MADDE 6 – **(Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾**

(1) Teşvik belgesi düzenlenebilmesi için kullanıcılar tarafından E-TUYS uygulamasında yer alan tanımlı alanların doldurulması ve aşağıda belirtilen belgelerin E-TUYS üzerinden elektronik ortamda yüklenmesi gerekir.

a) **(Mülga:RG-9/10/2018-30560)**

b) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılacak müracaatlar hariç olmak üzere, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığına veya tecil ve/veya taksitlendirildiğine ya da yapılandırıldığına ve yapılandırmanın bozulmadığına dair Sosyal Güvenlik Kurumunun ilgili birimlerinden alınacak yazı veya Kurumun elektronik bilgi iletişim ortamından alınacak barkodlu çıktı.

c) 25/11/2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği hükümlerine göre "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı" veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı" şartı aranması gereken yatırım konuları için Çevre ve Şehircilik Bakanlığında alınan Karar ve/veya Karara ilişkin yazı.

ç) Teşvik belgesi talebinde bulunulmadan önce yatırımın karakteristiğine bağlı olarak ilgili mevzuatı gereği diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gereken ve **(Mülga ibare:RG-16/10/2020-31276)** (...) bilgi ve belgeler.

d) Stratejik yatırımlar için ayrıca, yatırım konusu ile ilgili olarak sektörel, mali ve teknik analizlerin yanında 10 uncu maddede belirtilen kriterlerin her birinin yerine getirildiğini tevsik eden bilgi, belge, hesap ve tabloları içeren fizibilite raporu.

e) Yatırımın sektörüne, büyüklüğüne veya teşvik uygulamalarına bağlı olarak Genel Müdürlükçe talep edilebilecek diğer bilgi ve belgeler.

(2) Teşvik belgesi ile ilgili iş ve işlemler için kullanıcılar tarafından e-imza uygulaması çerçevesinde E-TUYS üzerinden yüklenen evrakların Bakanlığa ayrıca ibrazı aranmaz. Kullanıcılar tarafından e-imza uygulaması kapsamında E-TUYS'a yüklenen her türlü belge ve/veya evrakın eksiksiz bir şekilde muhafaza yükümlülüğü ve denetime karşı sorumluluğu, müracaat tarihinden itibaren 10 yıl boyunca yatırımcıya aittir.

(3) E-TUYS'ta kayıtlı teşvik belgesi Bakanlık tarafından ilgili kurum ve kuruluşlarla elektronik ortamda paylaşılabilir.

Teşvik belgesi müracaatının değerlendirilmesi

MADDE 7 –(1) Teşvik belgesi düzenlenmesi talep edilen yatırım projelerinin, makro ekonomik politikalar, arz-talep dengesi, sektörel, mali ve teknik yönden yapılacak değerlendirme ve gerektiğinde ilgili kurum, kurul ve kuruluşlardan alınacak görüşler sonucunda uygun bulunması halinde, yatırıma ait teşvik belgesi ile ithal ve yerli makine ve teçhizat listeleri Genel Müdürlükçe onaylanır.

(2) (Mülga:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾

(3) (Mülga:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾

(4) (Mülga ibare:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾ (...) teşvik belgesinin düzenlenmesine mesnet teşkil edecek bilgilerin eksik ve/veya çelişkili olması halinde, yatırımcının müracaatı değerlendirmeye alınmaz. Bu durumun giderilmesine yönelik müracaatlar, en son müracaatın yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan mevzuat hükümleri çerçevesinde değerlendirilir.

(5) Müracaat ekinde ibraz edilen bilgi ve belgelerin doğruluğundan yatırımcılar sorumlu olup, yatırımın herhangi bir aşamasında aksinin tespiti halinde, Genel Müdürlükçe teşvik belgesi iptal edilebileceği gibi belge iptalini gerektirmeyen durumlarda belge kapsamında sağlanan desteklerden bir kısmı müeyyide uygulanmak suretiyle geri alınır.

(6) (Ek:RG-25/9/2014-29130) (Değişik:RG-26/7/2017- 30135) Kararın 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi kapsamında yer alan enerji verimliliğine yönelik projelerin değerlendirilmesinde aşağıdaki hükümler uygulanır.

a) (Değişik:RG-16/10/2020-31276) Kararın 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde belirtilen başvuru kriterlerini sağlayan yatırımcı, yatırıma ilişkin makine ve teçhizat listeleri ile birlikte Bakanlığa müracaat eder. Bu yatırımın en az yüzde on beş oranında enerji tasarrufu sağlaması gerekir.

b) Bakanlıkça yapılacak ön inceleme neticesinde uygun bulunan yatırımlar için enerji verimliliği kriterlerini karşılayıp karşılamadığı ve sunulan makine ve teçhizat listesinin amaca uygun olup olmadığına dair enerji verimliliği raporu, Bakanlık tarafından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından yazılı olarak temin edilir.

c) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, sunulan proje dosyası üzerinden yapacağı inceleme ve değerlendirme sonucu, uygun görülen makine ve teçhizat listesini de içerecek şekilde (Ek ibare:RG-16/10/2020-31276) enerji verimliliği raporunu hazırlar ve bu rapor dikkate alınmak suretiyle Bakanlıkça teşvik belgesi düzenlenir.

ç) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı görüşünü oluştururken, gerekli gördüğü teknik içerikli ilave bilgi ve belgeleri yatırımcıdan doğrudan istemeye, gerekli görmesi halinde yatırım projelerinin hazırlanması ile ilgili formatları belirleyip internet sitesi üzerinden kılavuz olarak yayımlamaya, değerlendirme usul ve esaslarını ilan etmeye yetkilidir. Yatırımcı, bu kapsamdaki talepleri yerine getirmekle yükümlüdür.

d) 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamına giren işletmeler için ilgili mevzuat hükümlerini yerine getirmiş olmaları şartı aranır.

e) Yatırımın tamamlanmasını müteakip, söz konusu yatırımın belirlenen kriterleri sağlayıp sağlamadığı hususu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından talep edilen ve yatırımcı tarafından sunulan bilgi ve belgelere istinaden yapılacak hesaplama ve yerinde yapılacak fiziki inceleme neticesinde düzenlenecek gerçekleştirme raporu ile tespit edilir ve Bakanlığa bildirilir.

(7) (Ek:RG-13/11/2021-31658) Kararın 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında yer alan çevre yatırımlarına yönelik projelerin değerlendirilmesinde TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Çevre ve Temiz Üretim Enstitüsü tarafından verilecek raporun değerlendirme ve sonuç kısmında proje/yatırımın onaylandığına dair, yatırımın tamamlanmasını müteakip ise projenin başarıyla gerçekleştirildiğine dair ibare aranır.

(8) (Ek:RG-13/11/2021-31658) Kararın 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (cc) bendi kapsamında yer alan veri merkezi yatırımlarına yönelik projelerin değerlendirilmesinde, TS EN 50600 standardı kapsamında minimum Kullanılabilirlik Sınıfı 3 (AC:3), minimum Koruma Sınıfı 2 (PC:2) minimum Ayrıntı Seviyesi 2 (GL:2) olan TSE Veri Merkezi Tasarım Belgesi aranır. Yatırımın tamamlanmasını müteakip, bu fıkrada belirtilen standartların sağlandığına ilişkin TSE Veri Merkezi Tesis Belgesi aranır.

Teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyen harcamalar

MADDE 8 – (1) Müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamaları teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmez.

(2) Teşvik belgesi kapsamında;

a) Kararın 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilenler hariç olmak üzere ham madde, ara malı ve işletme malzemesi,

b) Kullanılmış yerli makine ve teçhizat,

c) Karayolu nakil vasıtaları ve her türlü binek araçları (sağlık ve belediye hizmetlerinde kullanılan araçlar, trafiğe çıkamayacak nitelikte olup apron veya limanda kullanılan araçlar ve madencilik ve hazır beton yatırımlarında kullanılan araçlar ile Kararın 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasında belirtilen araçlar hariç),

ç) Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar dışındaki diğer yatırımlar için uçak ve helikopter,

d) Porselenden, seramikten ve camdan mamul sofrası ve mutfak eşyası,

e) (Ek:RG-25/6/2016-29753) (Değişik:RG-24/2/2022-31760) Güneş enerjisine dayalı elektrik üretimi yatırımları kapsamında yurt dışından temin edilecek güneş paneli ve güneş paneli taşıyıcı konstrüksiyon sistemleri,

f) (Ek:RG-24/2/2022-31760) Lisanssız faaliyet kapsamında ve bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretimi yatırımları kapsamında yurt dışından temin edilecek kanat, jeneratör ve türbinler, değerlendirilmeye alınmaz.

(3) Bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilenler dışında, teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyecek harcamalar sektörel özellikler dikkate alınarak proje bazında belirlenir.

(4) Teşvik belgelerine ait ithal ve yerli makine ve teçhizat listelerinde inşaat malzemelerine yer verilmez.

Yatırım cinsleri

MADDE 9 –(1) Teşvik belgeleri kapsamında yapılacak yatırım cinsleri komple yeni, tevsi, modernizasyon, ürün çeşitlendirme ve entegrasyondan oluşur.

(2) (Değişik:RG-26/7/2017- 30135) Komple yeni, tevsi, modernizasyon ve ürün çeşitlendirme cinslerindeki yatırımların aynı il sınırları içinde olması gerekir. Bu hüküm, ilgili olduğu kararlardaki lehe gelen hükümler saklı kalmak kaydı ile daha önceki kararlara göre düzenlenen teşvik belgeleri kapsamı yatırımlara da uygulanır. Belge kapsamı yatırımın bir bölümünün organize sanayi bölgesi içinde bir bölümünün ise dışında olması durumunda, organize sanayi bölgesi dışında geçerli olan destekler uygulanır.

(3) (Mülga:RG-16/10/2020-31276)

(4) Entegre hayvancılık yatırımlarında aşağıda belirtilen kriterler aranır.

a) (Değişik:RG-26/7/2017- 30135) Süt yönlü büyükbaş/küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yatırımlarında yetiştiricilik başlangıç olmak kaydıyla süt

mamulleri üretimi ve/veya proje bazında yem ünitesi (yem bitkileri yetiştiriciliği ve/veya yem üretimi).

b) (**Değişik:RG-26/7/2017- 30135**) Et yönlü büyükbaş/küçükbaş besicilik yatırımlarında, yetiştiricilik başlangıç olmak kaydıyla kesimhane ve/veya proje bazında yem ünitesi (yem bitkileri yetiştiriciliği ve/veya yem üretimi).

c) Damızlık büyükbaş/küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yatırımlarında, yetiştiricilik ve proje bazında yem ünitesi (yem bitkileri yetiştiriciliği ve/veya yem üretimi).

ç) (**Değişik:RG-26/7/2017- 30135**) Damızlık kanatlı yetiştiriciliği yatırımlarında, damızlık kanatlı yetiştiriciliği ve kuluçkahane ile proje bazında yem üretimi.

d) (**Değişik:RG-26/7/2017- 30135**) Et yönlü kanatlı yetiştiriciliği yatırımlarında, kanatlı yetiştiriciliği ve kesimhane başlangıç olmak kaydıyla, ileri işleme ve/veya soğuk hava deposu ve/veya yem tesisi.

e) (**Değişik:RG-26/7/2017- 30135**) Yumurta yönlü kanatlı yetiştiriciliği yatırımlarında, kanatlı yetiştiriciliği başlangıç olmak kaydıyla, yem tesisi ve/veya soğuk hava deposu ve/veya yumurta tasnif ve paketlenme tasnif ve paketlenme ünitesi.

f) (**Ek:RG-26/7/2017- 30135**) Et yönlü ve damızlık kanatlı yetiştiriciliği yatırımlarında sözleşmeli yetiştiricilik de dikkate alınır.

Stratejik yatırımlar

MADDE 10 –(1) Aşağıda yer alan kriterlerin tamamını birlikte sağlayan, ithalat bağımlılığı yüksek ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar stratejik yatırım olarak değerlendirilir.

a) Asgari sabit yatırım tutarının ellimilyon Türk Lirasının üzerinde olması (münhasıran bu yatırımların enerji ihtiyacını karşılamak üzere gerçekleştirilecek doğalgaza dayalı olmayan enerji yatırımlarının tesis kurulu gücü ile orantılanacak kısmı yatırım tutarına dahil edilir).

b) Teşvik belgesine konu yatırımda üretilecek ürünle ilgili yurtiçi toplam üretim kapasitesinin, aynı ürünün ithalatından az olması.

c) Teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek yatırımla asgari yüzde kırk oranında katma değer sağlanması.

ç) Yatırım konusu tesiste üretilecek ürünle ilgili son bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının ellimilyon ABD Dolarının üzerinde olması (ithalat miktarının tespitinde, müracaat tarihinden önce yayımlanmış son oniki aylık resmi veriler esas alınır).

(2) Birinci fıkrada yer alan kriterlerin değerlendirilmesinde, EK-10'da belirtilen esaslar dikkate alınır.

(3) Yurt içinde üretimi bulunmayan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlarda birinci fıkranın (ç) bendi, rafineri ve petrokimya yatırımlarında ise (c) bendi hükmü uygulanmaz.

(4) Stratejik yatırımlar için istenilen fizibilite raporunda, yatırıma konu ürünle ilgili yurt içi üretim kapasitesi, ithalat miktarı ve yatırımla oluşturulacak katma değere ilişkin detaylı bilgi ve analizlerin bulunması gerekir. Aksi takdirde müracaatlar değerlendirmeye alınmaz.

(5) Projenin değerlendirilmesine esas teşkil etmek üzere münhasıran yatırıma konu ürüne yönelik bilgiler ve hesaplamalar gerektiğinde diğer kurum ve kuruluşlardan teyit edilir.

(6) Genel Müdürlükçe yapılan incelemede stratejik yatırımların teşviki kapsamında değerlendirilen yatırım projeleri ön inceleme raporu ile birlikte Komisyonun onayına sunulur.

(7) Stratejik yatırımların teşvikine yönelik başvurularda nihai karar yetkisi Komisyona aittir. Komisyon, bu kapsamdaki projeleri değerlendirmek üzere tüm üyelerin katılımı ile toplanır ve oy birliği ile karar alır.

(8) Komisyon tarafından stratejik yatırım olduğuna karar verilen yatırım projeleri için Genel Müdürlükçe teşvik belgesi düzenlenir.

(9) Genel Müdürlük tarafından gerçekleştirilen ön inceleme veya Komisyonca verilen nihai karar sonucunda stratejik yatırımların teşviki kapsamında değerlendirilmesi uygun bulunmayan yatırım projeleri reddedilir veya yatırımcı talebine istinaden Karar kapsamında yer alan diğer teşvik uygulamaları çerçevesinde değerlendirilebilir.

(10) Birinci fıkrada yer alan kriterlere ilişkin yapılan değerlendirmede kullanılan verilerin piyasa şartları gereği bilahare değişmesi durumunda, desteklerle ilgili herhangi bir değişiklik yapılmaksızın belge geçerliliğini muhafaza eder.

Başlanmış işlemler ve mahrece iade

MADDE 11 – (1) (Değişik:RG-10/4/2014-28968) Yatırım süresi içerisinde ilgili kambiyo mevzuatında yer alan ödeme şekillerinden herhangi biri ile ithalat işlemlerine başlanılmış veya bedeli kısmen ya da tamamen ödenmiş ancak ithalatı gerçekleştirilememiş makine ve teçhizatın ithaline, gümrük idarelerince belge kapsamında sağlanan destek unsurları uygulanmak suretiyle izin verilir. (**Ek cümle:RG-26/7/2017- 30135**) Bu şekilde ithalati yapılan makine-teçhizat, teşvik belgesinde kayıtlı diğer destek unsurlarından da faydalandırılır.

(2) Teşvik belgesinin yatırım süresi içerisinde;

a) Evsafa uygun çıkmaması sonucu, eşyanın serbest dolaşıma girişini müteakip garanti süresi içinde yurt dışı edilecek makine ve teçhizatın,

b) Tamir, bakım veya diğer nedenlerle yurt dışına gönderilecek makine ve teçhizatın,

mahrece iade işlemleri için doğrudan gümrük idaresine müracaat edilir. Bu yöndeki talepler ilgili gümrük idaresince, gümrük mevzuatı çerçevesinde sonuçlandırılır. Mahrece iade işlemine konu yatırım mallarının yurt dışı edilmesinden itibaren bir yıl içerisinde aynısı veya yenisinin yurda giriş işlemleri, Genel Müdürlüğün herhangi bir iznine tabi olmaksızın gümrük vergisi muafiyeti ile katma değer vergisi istisnasından yararlandırılmak suretiyle doğrudan gümrük idarelerince sonuçlandırılır.

Kullanılmış makine ve teçhizat ithali

MADDE 12 – (1) Kullanılmış makine ve teçhizat temininde, Karar hükümleri ve sektörel kısıtlamalar göz önüne alınarak;

a) İthalat Rejimi Kararı uyarınca yayımlanan Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Olarak İthal Edilebilecek Bazı Maddelere İlişkin Tebliğ hükümleri uyarınca ithali mümkün olan makine ve teçhizat (karayolu nakil vasıtaları hariç),

b) İthalat Rejimi Kararının 7 nci maddesi uyarınca ithaline izin verilen makine ve teçhizat, teşvik belgesi kapsamında ithal edilebilir.

(2) Kullanılmış komple tesislerin (karayolu nakil vasıtaları hariç) ithaline yönelik talepler, Genel Müdürlükçe proje bazında değerlendirilir. Teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilen bu tesisler, yatırım konusuna bağlı olarak yardımcı tesislerden bağımsız, bir mal veya hizmeti üretebilecek komple bir hattan veya teşvik belgesinde kayıtlı üretimi yapabilecek bir veya birden fazla makine ve teçhizattan da oluşabilir. Ancak, farklı firmalardan temin edilen münferit makine ve teçhizat ile tesis oluşturulamayacağı gibi, söz konusu tesislerin revizyon ve ticareti ile iştigal eden firmalardan da teşvik belgesi kapsamında ithalat yapılamaz.

(3) Kullanılmış komple tesis taleplerinin değerlendirilebilmesi için yatırımcıların, tesise ait makine ve teçhizatın model ve imal yıllarını da gösterir dökümlü fatura veya proforma fatura asılları ile birlikte Bakanlığa müracaat etmeleri gerekir.

(4) Bakanlıkça görevlendirilecek en az iki en fazla üç personelin komple tesisin bulunduğu ülkede yapacakları ekspertiz neticesinde uygun görülmesi halinde, kullanılan komple tesisin teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilebilir.

(5) Türkiye'deki serbest bölgelerden yapılacak kullanılan komple tesis ithali taleplerinde; (**Değişik ibare:RG-9/10/2018-30560**) **Ticaret Bakanlığının** Serbest Bölgeler, Yurt Dışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğünden alınmış mevcut tesisin faaliyet ruhsatı ile tesisin ülke içerisine ithalinde serbest bölgeler mevzuatı açısından herhangi bir sakınca bulunmadığına ilişkin uygunluk yazısının Genel Müdürlüğe ibrazını müteakip, Genel Müdürlük personeline kullanılan komple tesisin bulunduğu serbest bölgede yapılacak ekspertiz neticesinde düzenlenecek rapora istinaden teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilebilir.

(6) Kullanılmış olarak ithal edilen makine ve teçhizatın amacı dışında kullanılması veya 21 inci madde hükmü saklı kalmak üzere satılması halinde sağlanan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır. Söz konusu makine ve teçhizat, kullanılan komple tesis kapsamında temin edilmiş ise dört ay

içerisinde ihraç edilir veya gümrüklerce yapılacak tüm masraflar yatırımcı tarafından karşılanmak suretiyle tasfiye edilmek üzere gümrüklere terk edilir.

Faiz desteği

MADDE 13 – (1) Faiz desteği uygulamasına ilişkin esaslar, Genel Müdürlük ve aracı kurumlar arasında imzalanan protokol ile belirlenir.

(2) Teşvik belgesinde faiz desteği öngörülen yatırımcılar faiz desteğinden yararlanabilmek için Genel Müdürlük ile protokol imzalayan aracı kurumlardan birine başvururlar. Aracı kurum tarafından yapılan değerlendirme sonucunda kredi kullanımı veya finansal kiralama sözleşmesi yapılması uygun görülen projelere ilişkin faiz desteği müracaatları, yatırımcı adına protokole belirtilen esaslar çerçevesinde aracı kurumca Genel Müdürlüğe yapılır. Müracaatın, Genel Müdürlük tarafından yapılacak değerlendirme sonucu uygun görülmesi gerekir.

(3) Aynı teşvik belgesi kapsamı yatırım için faiz desteği uygulamasına yönelik olarak, yatırım süresince birden fazla aracı kurum talepte bulunamaz. Faiz desteğinden yararlandırılmaya başlandıktan sonra aracı kurum değiştirilmemek kaydıyla aynı teşvik belgesi kapsamı yatırım için birden fazla itfa tablosuna göre işlem yapılabilir. Stratejik yatırımlar için, faiz desteği uygulamasına yönelik olarak birden fazla aracı kurum talepte bulunabilir.

(4) Faiz desteği ödemesinin yapılabilmesi için;

a) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığının veya tecil ve/veya taksitlendirildiğinin ya da yapılandırıldığının ve yapılandırmanın bozulmadığının,

b) 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 22/A maddesi uyarınca (**Değişik ibare:RG-9/10/2018-30560**) Hazine ve Maliye Bakanlığı tahsilat dairelerine müracaat tarihinden önceki onbeş gün içerisinde vadesi geçmiş borcunun olmadığı,

tevsik edilmesi gerekmektedir.

(5) Bakanlıkça faiz desteği ödemelerinin vadeyi takip eden ayın sonuna kadar yapılması esastır. Ancak, Hazine nakit dengesi veya diğer zorunlu haller nedeniyle ödeme tarihinde Bakanlıkça değişiklik yapılabilir.

Sigorta primi işveren hissesi desteği

MADDE 14 –(1) Sigorta primi işveren hissesi desteği, komple yeni yatırımlarda belge kapsamında gerçekleştirilen yatırımla sağlanan istihdam, diğer yatırım cinslerinde ise mevcuda ilave edilen istihdam için uygulanır. Komple yeni yatırım dışındaki yatırım cinslerinde, aylık prim ve hizmet belgesinde kayıtlı işçi sayısının mevcut istihdamın altında olması halinde ilgili ay için prim desteği uygulanmaz.

(2) İşveren hissesine ait primlerin karşılanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 5510 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutar ile Bakanlıkça karşılanmayan işveren hissesine ait tutarı ödemiş olması gerekir. İşveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Bakanlıktan Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı işverenden tahsil edilir.

(3) Sigorta primi işveren hissesi desteği uygulamasına, tamamlama vizesi tarihinin Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmesini takip eden aydan itibaren başlanır. Uygulamanın ilk başladığı ay esas alınarak teşvik belgesinde kayıtlı azami destek oranının aşılması kaydıyla belgede belirtilen süre kadar yararlandırıldıktan sonra uygulamaya son verilir.

(4) Sigorta primi işveren hissesi desteğinin uygulanması ile ilgili işlemler Sosyal Güvenlik Kurumunca ilgili mevzuatı çerçevesinde yürütülür.

(5) Genel Müdürlükçe, tamamlama vizesi yapılan ve sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanabilecek teşvik belgesi sahibi işletmelere ilişkin olarak firma adı, teşvik belgesi tarih ve sayısı, yatırım yeri ve adresi, SGK işyeri sicil numarası, yatırımın cinsi, mevcut istihdam, ilave istihdam, vergi dairesi, vergi numarası, destekten yararlanma süresi ve azami destek tutarı Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına bildirilir. Sosyal Güvenlik Kurumunca, destekten yararlanacak yatırımcılar için;

a) Desteğin uygulanacağı aya ait prim ve hizmet belgesinde belirtilen sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin, sigortalı hissesine isabet eden tutar ve Bakanlıkça karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın tamamının ödendiğinin,

b) 5510 sayılı Kanun uyarınca Türkiye genelinde Sosyal Güvenlik Kurumuna muaccel olmuş prim ve idari para cezası borçlarının bulunmadığının veya tecil ve/veya taksitlendirildiğinin ya da yapılandırıldığının ve yapılandırmanın bozulmadığının,

c) 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi uyarınca (**Değişik ibare:RG-9/10/2018-30560**) Hazine ve Maliye Bakanlığı tahsilat dairelerine müracaat tarihinden önceki onbeş gün içerisinde vadesi geçmiş borcunun olmadığı,

tespit edilmiş olması gerekir.

(6) Bu maddenin dokuzuncu fıkra hükmü hariç olmak üzere sigorta primi işveren hissesi desteği, sadece teşvik belgesi kapsamı yatırımda istihdam edilen ilave sigortalılar için, teşvik belgesinde kayıtlı azami destek oranını aşmamak kaydıyla belirtilen sürelerde uygulanır.

(7) Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından sigorta primi işveren hissesi desteğinin uygulanmasını müteakip EK-8'de yer alan formatta Bakanlıktan toplu aktarım talebinde bulunulur. Ödemeye esas istihdam sayısının ve Bakanlıktan aktarım talep edilen tutarın doğruluğundan Sosyal Güvenlik Kurumu sorumludur.

(8) Sigorta primi işveren hissesi desteğinin uygulanacağı teşvik belgesi kapsamındaki yatırıma ait tesiste, işverenin sosyal güvenlik işyeri numarası altında ilgili mevzuatta belirtilen araçlarla istihdam edilen sigortalı sayısı da dikkate alınabilir.

(9) (**Değişik:RG-26/7/2017- 30135**) Genel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen, tersanelerin gemi inşa yatırımlarında tamamlama vizesi şartı aranmaksızın belge konusu geminin yapımında istihdam edilen sigortalılar için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı Bakanlıkça karşılanabilir. Bu destek, gemi inşası devam etse dahi en fazla on sekiz ay süreyle uygulanır. Yat, yüzer tesis ve deniz araçlarının inşasına yönelik yatırımlar da bu kapsamda değerlendirilir. Uygulamaya, teşvik belgesinde kayıtlı istihdam sayısını aşmamak üzere ödemeye esas bilgilerin Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmesini takip eden aydan itibaren başlanır.

(10) Yatırımın devri halinde uygulamadan devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla kalan süre kadar devralan yararlanır.

Sigorta primi desteği

MADDE 15 –(1) 14 üncü maddenin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, yedinci, sekizinci ve onuncu fıkra hükümleri sigorta primi desteği için de uygulanır.

İthal ve yerli makine ve teçhizat listesine ilişkin işlemler ile diğer harcamaların E-TUYS'a girilmesi

MADDE 16 – (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾

(1) Yatırım teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek ithal ve yerli makine ve teçhizat teminlerinde, alımı gerçekleştirilecek her bir makine ve teçhizat için alım yapılmadan önce kullanıcı tarafından E-TUYS üzerinden kullanım kılavuzunda belirtilen şekilde işlem başlatılması gerekir.

(2) Teşvik belgesi kapsamı ithal ve yerli makine ve teçhizat listelerine ilişkin değişiklik talepleri için Bakanlığa müracaat edilir. Ancak, ithal ve yerli makine ve teçhizat listelerinde her bir makine ve teçhizat için belirtilen miktarın aşılması kaydıyla, listede belirtilen tutarın üzerinde veya altında kalan alımlarda liste tadilatı yapılmaksızın doğrudan işlem yapılabilir.

(3) İthal ve yerli makine ve teçhizat alımları dışında kalan yatırım dönemine ait her türlü yatırım harcamasının (bina-inşaat, arsa-arazi, yardımcı makine ve teçhizat vb.), gerçekleşmesini müteakip kullanıcılar tarafından E-TUYS üzerinden kullanım kılavuzunda belirtilen şekilde kaydı gerçekleştirilir.

Teşvik belgesinin revizesi

MADDE 17 –(1) Teşvik belgesinde kayıtlı olan değerlerde, yatırımın her aşamasında tevşik edilen bilgi ve belgelere istinaden yapılacak değerlendirme sonucunda (**Değişik ibare:RG-10/6/2018-30447**)⁽³⁾ Genel Müdürlük tarafından değişiklik yapılabilir.

(2) (**Değişik:RG-26/7/2017- 30135**) Teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarında veya belgede kayıtlı diğer bilgilerde değişiklik olması durumunda, yatırımcı tarafından revize gerekçesi veya ilgili bilgi ve belgeler ile birlikte (**Değişik ibare:RG-10/6/2018-30447**)⁽³⁾ Bakanlığa müracaat edilerek teşvik belgesinin revizesi talebinde bulunulur. (**Değişik ibare:RG-10/6/2018-30447**)⁽³⁾ Genel Müdürlük tarafından yapılacak değerlendirme neticesinde gerekçesi uygun bulunan teşvik belgeleri revize edilebilir.

(3) (**Ek:RG-10/6/2018-30447**)⁽³⁾⁽⁴⁾ Yatırımcı bilgilerinde (unvan, vergi dairesi, iletişim bilgileri ile diğer bilgiler) değişiklik yapılması durumunda Bakanlığa müracaat olmaksızın yatırımcı adına kullanıcı söz konusu değişiklikleri E-TUYS'ta günceller.

(4) Yatırıma başlama tarihinden sonra temin edilen, ancak makine teçhizat listelerinde yer almayan makine ve teçhizatın proje ile uyumlu olanları, teşvik belgesi kapsamında temin edilmiş sayılmak suretiyle belge kapsamına dahil edilebilir.

Süre uzatımı

MADDE 18 –(1) (**Değişik:RG-25/6/2016-29753**) Teşvik belgesine konu yatırımların proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda öngörülecek sürede gerçekleştirilmesi esastır. Yatırımın öngörülen sürede gerçekleştirilememesi halinde (**Değişik ibare:RG-10/6/2018-30447**)⁽³⁾ Bakanlığa süre uzatımı talebinde bulunulması durumunda, teşvik belgesinde kayıtlı ilk sürenin yarısı kadar ek süre verilebilir. Bu şekilde hesaplanan ek sürenin bir yıldan az olması halinde ek süre bir yıl olarak uygulanır.

Yatırım konusu değişikliği

MADDE 19 – (1) Yatırım konusu değişikliği talepleri için (**Değişik ibare:RG-10/6/2018-30447**)⁽³⁾ Bakanlığa başvurulur.

(2) Yatırımcı tarafından yeni yatırıma ilişkin olarak verilecek (**Değişik ibare:RG-10/6/2018-30447**)⁽³⁾ bilgilere istinaden yürürlükteki mevzuat hükümleri çerçevesinde bölgesel ve sektörel kısıtlamalar da dikkate alınarak, teşvik belgesi üzerinde yatırım konusuna ilişkin değişiklik yapılabilir. (**Mülga cümle:RG-10/6/2018-30447**)⁽³⁾ (...) Yatırım konusu değişikliğinden önce satın alınmış ancak, yeni yatırım konusu ile ilgili olmayan makine ve teçhizat için uygulanan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır.

Finansal kiralama işlemleri

MADDE 20 – (1) Teşvik belgesi kapsamında yer alan makine ve teçhizatın tamamı veya bir kısmı finansal kiralama yolu ile temin edilebilir.

(2) Finansal kiralama şirketinin gümrük vergisi muafiyeti ve KDV istisnası desteklerinden yararlanabilmesi için, teşvik belgesi sahibi yatırımcı ile sözleşme yapılmış olması ve (**Değişik ibare:RG-10/6/2018-30447**)⁽³⁾ Genel Müdürlük tarafından finansal kiralamaya konu makine ve teçhizat listesinin onaylanmış olması gerekir.

(3) Yatırımcının teşvik belgesi dikkate alınarak finansal kiralama şirketi adına düzenlenen makine ve teçhizat listesi ile yerli temin ve/veya ithalat işlemleri yapılır. Bu işlemlerde yatırımcı, finansal kiralama şirketleri ile müteselsilen sorumludur.

(4) Finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatın devir, satış ve ihraç işlemleri, finansal kiralama şirketi ve yatırımcının birlikte müracaat etmeleri halinde, 21 inci madde hükümleri çerçevesinde 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile (**Değişik ibare:RG-1/6/2018-30438**) 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun ilgili hükümleri saklı kalmak kaydıyla değerlendirilir.

(5) Finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın, yatırımcının mülkiyetine geçiş tarihine kadar Genel Müdürlüğün izni olmaksızın üçüncü kişilere satışı veya kiralınması durumunda her türlü sorumluluk finansal kiralama şirketine aittir. İflas veya sözleşmenin feshi veya yatırımın gerçekleştirilmediği durumda, yatırımcının mülkiyetine geçmemiş makine ve teçhizat için faydalanılan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde finansal kiralama şirketinden geri alınır. Ancak, makine ve teçhizatın yatırımcının mülkiyetine geçmiş olması durumunda ilgili yasal düzenlemeler saklı kalmak kaydıyla yatırımcı sorumludur.

(6) (**Değişik:RG-26/7/2017- 30135**) Finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatın başka bir yatırımcıya devrinin talep edilmesi halinde; finansal kiralama şirketi, devredecek yatırımcı ve devralacak yatırımcının birlikte müracaatı üzerine yeni sözleşmeye istinaden devir işlemi yapılabilir. Devir sonucu yatırımın bütünlüğünün bozulması halinde devredecek yatırımcının teşvik belgesi iptal edilir. Ayrıca, yeni yatırımcının teşvik belgesinde kayıtlı destek unsurlarının, ilk yatırımcının yararlandığı destek unsurlarından daha düşük olması veya destek unsurunun hiç bulunmaması durumunda fazladan yararlanılan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır.

(7) Finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın başka bir finansal kiralama şirketine devri, ancak yatırımcının uygun görüşü ve Genel Müdürlüğün onayına istinaden yapılabilir.

(8) Teşvik belgesi kapsamındaki kullanılmış ithal makine ve teçhizatın finansal kiralama yoluyla teminine izin verilebilir.

(9) (**Değişik:RG-26/7/2017- 30135**) (**Değişik ibare:RG-1/6/2018-30438**) 6361 sayılı Kanunun 31 inci maddesinde belirtilen ihbar süresinin bitimini müteakip en geç üç ay içerisinde kiralayan veya kiracı tarafından (**Değişik ibare:RG-10/6/2018-30447**)⁽³⁾ Bakanlığa bildirimde bulunulması kaydıyla, sözleşmenin feshedilmesi ve finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın bildirim takip eden bir yıl içerisinde (22 nci madde hükümleri hariç) devrinin talep edilmesi durumunda, finansal kiralama şirketi ile devralacak teşvik belgesi yatırımcının birlikte müracaatına istinaden yeni sözleşme çerçevesinde devir işlemi uygun görülebilir. Aksi takdirde, yararlanılan destekler finansal kiralama şirketinden geri alınır. Finansal Kiralama Şirketince teşvik belgesi kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın ihracının talep edilmesi durumunda ihraç izni verilebilir.

(10) Bu maddede belirtilmeyen hususlarda (**Değişik ibare:RG-1/6/2018-30438**) 6361 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınarak Genel Müdürlüğün görüşü doğrultusunda işlem tesis edilir.

(11) Finansal kiralamaya konu işlemin tamamlanmasını müteakip, finansal kiralama şirketi tarafından Genel Müdürlüğe (**Mülga ibare:RG-10/6/2018-30447**) (...) gerçekleştirilmelerle ilgili bilgi verilir.

(12) (**Ek:RG-8/5/2014-28994**)⁽¹⁾ (**Değişik:RG-26/7/2017- 30135**) Teşvik belgesi kapsamında temin edilmiş olan taşınır ve taşınmaz malların tamamı veya bir kısmı, finansal kiralama şirketi tarafından bizzat kiracıdan satın alınarak da (sat ve geri kiralama) finansal kiralama işlemine konu edilebilir. Ancak, tamamlama vizesi yapılmış olmakla birlikte satış için asgari süreleri doldurmayan veya tamamlama vizesi yapılmamış teşvik belgeleri kapsamındaki taşınır ve taşınmaz mallar için Genel Müdürlüğün izni gerekir.

Devir, satış, ihraç ve kiralama

MADDE 21 –(1) Tamamlama vizesi yapıp yapılmadığına bakılmaksızın belge kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın beş yılını doldurmadan devri, satışı, ihracı ve kiralınması Genel Müdürlüğün iznine tabidir.

(2) Tamamlama vizesi yapılmamış olan teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın satışının talep edilmesi durumunda Genel Müdürlükçe, yatırımcıdan teşvik belgesinin iptali halinde satışı yapılan makine ve teçhizata ait desteklerin kendileri tarafından ödeneceğine dair taahhütname alınır.

(3) Teşvik belgesi kapsamı yatırımların bütün olarak satışı, tamamlama vizesinin yapılmış olması ve işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıl faaliyette bulunmuş olması halinde serbesttir. Bu tür durumlarda devir işlemi yapılmaz.

(4) Sadece modernizasyon cinsinde teşvik belgesi düzenlenebilen konularda düzenlenecek teşvik belgelerinde modernizasyona yönelik olarak aktiflerden düşülecek makine ve teçhizatın asgari üç yıl firma aktifinde bulunmuş olması ve aktiflerden düşmeye yönelik satışlarda satışı yapan firmanın ortakları ve birinci derece yakınlarının satın alan firma ortaklık yapısında yüzde ellinin üzerinde pay sahibi olmamaları şartı aranır.

(5) (Değişik:RG-1/6/2018-30438) Tamamlama vizesi yapıp yapılmadığına bakılmaksızın işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıllık süreyi doldurmuş yatırımların bütün olarak devri, teşvik belgesi üzerinde unvan değişikliği yapılmak suretiyle uygun görülür.

Mücbir sebep ve fevkalade hal durumları

MADDE 22 – (1) Teşvik belgesi düzenlenmesinden tamamlama vizesi işlemleri sonuçlanıncaya kadar devam eden işlemlerle ilgili olarak;

- Tabii afetler ve yangın (ilgili resmi kurumlardan alınacak yazı ile varsa sigorta hasar ekspertiz raporu aranır),
- Yatırımcının faaliyetlerinden kaynaklanmayıp diğer nedenlerle kamu idarelerinin aldığı kararlar ve uygulamalar sonucu yatırımcının faaliyet ve/veya yatırım yapamaz hale gelmesi (ilgili kamu kurumundan alınacak yazı aranır),
- Grev ve lokavt (İl çalışma müdürlüklerinden alınacak yazı aranır),
- Devletçe konulan yasaklar, savaş ve abluka hali,
- Yatırımcının çoğunluk hissesi sahiplerinin ölümü (mahkeme kararı aranır),
- Yatırım konusu makine ve teçhizatın, yatırımcının iradesi ve kusuru dışında çalınma vb. sebeplerle elden çıkması (resmi kurumlardan alınacak yazı aranır)

halleri mücbir sebep ve fevkalade hal durumları olarak değerlendirilir.

Tamamlama vizesi

MADDE 23 –(1) (Değişik:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾ Kullanıcı tarafından, öngörülen süre veya ek süre bitimini müteakip altı ay içinde, yatırımın tamamlama vizesinin yapılması için E-TUYS uygulamasında yer alan tanımlı alanların doldurulması ve EK-5’de belirtilen bilgi ve belgelerin E-TUYS üzerinden elektronik ortamda yüklenmesi suretiyle Bakanlığa müracaat edilir.

(2) (Değişik:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾ Genel Müdürlük, yatırımların tamamlama ekspertizi için Kalkınma Ajanslarını(Ek ibare:RG-16/10/2020-31276) Bakanlık İl Müdürlüklerini odaları veya yatırımın bulunduğu il valiliğini görevlendirebilir. Ayrıca, Genel Müdürlükçe uygun görülmesi halinde, daha önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri de dahil olmak üzere tamamlama vizesi işlemleri, EK-5’de yer alan bilgi ve belgelere ilave olarak yeminli mali müşavirlerce düzenlenecek tamamlama ekspertiz raporuna istinaden de yapılabilir. Ancak, Genel Müdürlük gerekli görülen hallerde yatırım yerinde tespit yapmaya yetkilidir.

(3) (Değişik:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾ Ekspertiz işlemlerinin Genel Müdürlükçe yapılacak olması halinde, yatırım mahallinde ekspertiz yapmak üzere Genel Müdürlükten en az iki, en fazla üç personel görevlendirilir. Genel Müdürlük tarafından Kalkınma Ajansları(Ek ibare:RG-16/10/2020-31276) Bakanlık İl Müdürlükleri odalar veya yatırımın bulunduğu il valiliğinin görevlendirilmesi halinde; tamamlama ekspertizi, görevlendirilen mercinin kadrolu iki personeli ile yatırımcı tarafından tayin edilecek yeminli mali müşavir tarafından yapılır ve EK-7’de yer alan yatırım tamamlama ekspertiz raporu müştereken hazırlanarak bir ay içerisinde Genel Müdürlüğe gönderilir. Genel Müdürlükçe sonuçlandırılan tamamlama vizesi işlemleri ile ilgili olarak yatırımcıya ve ekspertiz işlemini yapan mercie bilgi verilir.

(4) (Mülga:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾

(5) (Değişik:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾ Daha önceki Kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri de dahil olmak üzere, ekspertiz işlemleri için görevlendirilecek personelin her birine ödenecek ekspertiz ücreti yüz Türk Lirasıdır. Bu görevlendirmelerde ekspertiz ücreti, yol ve konaklama giderleri yatırımcı tarafından karşılanır. Tamamlama ekspertizi için görevlendirilen merciler tarafından yatırımcılardan, başka hiçbir ad altında ilave ücret talep edilemez.

(6) (Mülga:RG-16/10/2020-31276)

(7) Mücbir sebep ve fevkalade hal durumları nedeniyle tamamlama vizesine ilişkin aranan belgelerin ibraz edilememesi durumunda tamamlama vizesine ilişkin talepler;

- Teşvik belgesi kapsamında ithali yapılan makine ve teçhizata ilişkin ilgili gümrük idaresinden temin edilecek gümrük giriş beyannamelerinin onaylı örneklerinin,
- Alımı gerçekleştirilen yerli makine ve teçhizata ait satıcı firmalardan temin edilecek fatura nüshalarının,
- Varsa diğer yatırım harcamalarına ait ilgili kurum ve kuruluşlardan temin edilecek belgelerin,
- Arsa bedeli için ilgili tapu dairesinden temin edilecek tapu örneğinin,
- Bina-inşaat harcamaları için ilgili belediyeden temin edilecek yapı ruhsatı ve/veya yapı kullanım izin belgesi örneğinin,
- Mücbir sebep ve fevkalade hal durumunu tevsik eden ilgili resmi kurumlardan alınacak yazının,

Genel Müdürlüğe ibraz edilmesini müteakip sonuçlandırılabilir.

(8) Daha önceki yıllara ait Bakanlar Kurulu Kararlarına istinaden düzenlenmiş olan teşvik belgelerinin tamamlama vizeleri, ilgili olduğu kararlardaki lehe gelen hükümler saklı kalmak kaydı ile belgenin düzenlendiği şekli dikkate alınarak yapılır. Bu belgelerden, Kaynak Kullanımı Destekleme Primi ihtiva edenlerin tamamlama vizesi işlemleri, ilgili banka tarafından fiziki, mali ve teknik inceleme yapılmak suretiyle tanzim edilmiş olan ve prim ödemesine esas teşkil eden raporlara istinaden doğrudan Genel Müdürlükçe yapılabilir.

(9) (Ek:RG-9/11/2018-30590) Genel teşvik uygulamaları kapsamında düzenlenen elektrik enerjisi üretimine yönelik yatırımların tamamlama vizesi, firmanın teşvik belgesine konu yatırıma ilişkin ilgili kurum tarafından düzenlenen geçici kabul belgesinin tasdikli sureti ile asgari sabit yatırım tutarının sağlandığına ilişkin EK-11’de yer alan “Elektrik Enerjisi Üretimi Yatırımlarında Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamı Harcamaların Tespitine İlişkin Yeminli Mali Müşavir Raporu”nu Bakanlığa ibraz etmesi halinde yapılmış sayılır.

Görev verilen kurum ve kuruluşların yükümlülükleri

MADDE 24 –(1) (Değişik ibare:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾ Kalkınma Ajansları ile (Ek ibare:RG-16/10/2020-31276) Bakanlık İl Müdürlükleri, valilikler, odalar, (Mülga ibare:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾ (...), yeminli mali müşavirler gibi görev verilen kurum ve kuruluşlar Karar ve Tebliğ’in uygulamasına yönelik olarak yapmış oldukları işlemlerden sorumludurlar.

(2) Görev verilen ilgili kurum ve kuruluşlar yapılan müracaatları iki ay içerisinde sonuçlandırmakla yükümlüdür.

(3) Karar veya tebliğ hükümlerine aykırı davrandığı tespit edilen, Bakanlık tarafından verilen görüşleri ve talimatları uygulamayan(Değişik ibare:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾ görev verilen kuruluşların yetkilerine Bakanlıkça son verilir ve gerekli tedbirleri alınmaya kadar yeni görev verilmez.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 25 –(1) 28/7/2009 tarihli ve 27302 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2009/1) yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 †(1) Bu Tebliğin hükümleri, Kararın lehe gelen hükümleri açısından 1/1/2012 tarihinden sonra yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen teşvik belgelerine de uygulanır.

(2) (Ek:RG-8/5/2014-28994)⁽¹⁾ Bu Tebliğin 11 inci maddesinin birinci fıkrası, 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası ile 20 nci maddesinin beşinci ve on ikinci fıkralarında yer alan hükümler daha önceki Kararlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgelerine de uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2 – (Ek:RG-27/8/2016-29814)

(1) Güneş enerjisi santrali yatırımları kapsamında 25/06/2016 tarihinden önce,

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulundan lisans veya ön lisans almış olan firmalarca temin edilecek güneş panellerinin,

b) Türkiye'ye sevk edilmek üzere yatırımcı firma adına bir taşıma belgesi düzenlenerek yüklemesi yapılmış olan güneş panellerinin, teşvik belgesi kapsamında ithal edilmesine ilişkin talepler, bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren otuz gün içerisinde müracaat edilmesi halinde Bakanlıkça değerlendirilir.

Daha önceki kararlara ilişkin uygulama

GEÇİCİ MADDE 3-- (Ek:RG-26/7/2017- 30135)

(1) Bu Tebliğin "YATIRIM TAMAMLAMA VİZESİ İÇİN İSTENECEK BELGELER" başlıklı Ek-5'inde yer alan hususlar daha önce Kararlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgelerinin tamamlama vizesi işlemlerinde de uygulanır.

E-TUYS uygulaması kapsamı

GEÇİCİ MADDE 4 – (Ek:RG-10/6/2018-30447)⁽³⁾

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen teşvik belgelerine, bu maddeyi ihdas eden Tebliğden önceki tebliğ hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 26 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27 – (Değişik:RG-9/10/2018-30560)

(1) Bu Tebliğ hükümlerini Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

(1) Bu değişiklik 20/6/2012 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

(2) Bu değişiklik 2/5/2016 tarihinde yürürlüğe girer.

(3) Bu değişiklik 2/7/2018 tarihinde yürürlüğe girer.

(4) 10/6/2018 tarihli ve 30447 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan değişiklik ile Tebliğin 17 nci maddesine ikinci fıkradan sonra gelmek üzere fıkra eklenmiş ve diğer fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

Ekleri için tıklayınız.

Tebliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayı
	20/6/2012	28329
Tebliğde Değişiklik Yapan Tebliğlerin Yayınlandığı Resmî Gazetelerin		
	Tarihi	Sayı
1.	10/4/2014	28968
2.	8/5/2014	28994
3.	25/9/2014	29130
4.	28/4/2016	29697
5.	25/6/2016	29753
6.	27/8/2016	29814
7.	26/7/2017	30135
8.	1/6/2018	30438
9.	10/6/2018	30447
10.	9/10/2018	30560
11.	9/11/2018	30590
12.	16/10/2020	31276
13.	13/11/2021	31658
14.	24/2/2022	31760